

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Isis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE ISIDE. CAP. I.

Isis dea quæ fuerit, quantoq; cultu à veteribus veræ pietatis nesciis, sed rerum humanarum peritissimis, suscepta, quod superstitionibus celebrata jam omnibus innotuit: quare nos circa hieroglyphica ejus tantum immorabimur.

QUADRIENNIIUM. CAP. II.

Isidū varia significata.
Hinc Suidas ait, σείμων ἢ κούνα, ἔτι δὲ καὶ τὸν ἥλιον, Sirium canem, & qui dicitur solm.
Apud nos circa 8. Kal. Julias.

PER ejus effigiem inter alia significata Ægyptii annum suum, qui scilicet quatuor annis solaribus constabat, indicabant. Erat vero muliebre simulacrum patrio paludamento vestitum, ut paulo post dicitur, quod & anni & ipsius Dei signum habebatur. Isis in cælestibus astrum est, Sothis Ægyptiaca lingua nuncupatum, ἄστρον Græca, quasi Astrocanem dicas corruptam eam dicitur multis in locis invenimus. Is idem apud nos Sirius est, eademq; Canicula, quæ stella sub mento Canis est, ut Aratus observavit, quamvis alibi ex Eusebii observatione diximus, Solem & Sirium eundem accipi. Simpliciter vero stellam hanc in Isis honorem Ægyptii colebant: quod ortu suo ingentes apud ipsos pluvias concitare solet, quibus Nilus crescat, unde sibi victui necessaria comparabant, qualem honorem & Leoni habitam eadem de causa, ipso Leonis commentario declaravimus. Cur vero annum ex hieroglyphico hujusmodi intelligerent, causa est, quod Ægyptii annum ab istius sideris ortu auspicabantur. Oriri vero in Ægypto solitus XII. circiter Calend. Augusti. Sed hoc de vertente, de proprio inferius.

LUNA. CAP. III.

Plutarchus vero & Eusebius, qui veluti Solem Osirim, ita Isiden Lunam ex Ægyptiorum dictis esse contendunt, eam hoc hieroglyphico describunt, ut cornua taurina, veluti novæ Lunæ speciem gestet, nigraq; amicta palla, per latebras & obscura loca Solem appetere, atq; unum ipsum concupiscere videatur. Unde factum est, ait Plutarchus, ut in amatoris, quemadmodum apud Theocritum est, Lunam invocarent. Eudoxus enim Isin rebus amatoris opitulari dicit. Hinc apud Ovidium, in Arte amandi, legas:

Multas illa facit quod fuit, & sa Jovis.

Adjutrix amatorum Luna.
An. lib. 6.

Porro Luna cum sit noctis domina, noxq; voluptatis illecebris & Veneri sacra, quæ ut alibi dictum latebris & spelæis gaudet, hieroglyphice plurimum cum iis, quæ Veneri attribuantur, congruit. Amatores enim apud Maronem,

*Secreti celant callet, & myrtea circum
Sylva tegit.*

Hinc legas apud Eusebium, voluptates, atq; eas, quæ forte omnium maxime censeantur, si aspexerimus, aut quod risu dignum, aut visu turpissimum est, advertimus, quocirca vel erubescimus, vel occultare properamus. Id autem impendio cavemus, ut hæc omnia nocti concedamus. Celari enim ut elegans Poeta dixit, vult sua furta Venus.

Hinc Ovid. l. 2. de Arte, Urque viro furtiva Venus sit græva puella.

MATERIA FORMAQUE. CAP. IV.

Cum vero Isis materiam etiam mystice significet, Sol vero formam, vel agentem vim, Lunæq; Solem ita suum observet, ejusq; semper radios excipere querat, quibus illustretur, videor Platonis illud intueri desponsa, quæ veluti prostituta sponsum expectat avidissima, unde rerum species, atq; novatus concipiat, & loco reddat: uti Luna lumen acceptum mutuo, quo potest studio restituit. Atque hæc ita obscura hieroglyphicum est materia, quæ nullam adhuc formam susceperit. Figura autem variatio in Lunari globo materiam aperte satis commonstrat, quæ veluti cera mollis, nunc hanc, nunc illam impressionem ex quocunq; sigillo suscipere apta sit. Hinc tania varix multicolorsq; Isidi dicata, non septem tantum eas Lunæ facies, quas Græci Φάσεις dicunt, ab Heliodoro ita nuncupatas, σύνθετον μέγαν, ἀνατολήν, μηνῶν, διχότομον, ἀμφίκυρτον καὶ πανσέληνον, sed etiam vim ejus, quæ circa materiam versatur, indicant: quæ scilicet gignit omnia, & omnia concipit, lucem quippe, tenebras, diem, noctem, vitam mortem, principium, finem. Quis enim assiduam in Lunari facie varietatem non admiretur, dum eam nunc evanescentem, ut Heliodori sententiam inter-

Septem Lunæ facies, carum que nomina.